

[107712]

REFERENTIE No:

8948

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 2

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL Nos: 180309; 184000-284

KOPIE:

Dir./Afd.: BDR 4/2

Visie: MAP

Ag. No:

Dossier:

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

15 september 1962

DATUM VAN AFZENDING:

BESTEMD VOOR:

min. v. biza

15 september 1962

AFKOMSTIG VAN: hollandia

PARAAF/OPM:

voor bot.

nie fold...
507 **GEHEIM**

*Kopie zends
aan Burea*

zoals u bekend uit mededeling brig. rikhye liep eerste dagen accomodatie en voorziening voor indon liaison officers niet glad. toen daar eenmaal goede regelingen voor getroffen waren veranderde ook hun houding en kon van cooperatieve instelling worden gesproken. ik heb toen in afwijking aanvankelijke mening als bijdrage tot goede sfeer gemeend verzoek generaal achmad wiranata koesoema in gelegenheid te stellen zijn opwachting bij mij te maken te aanvaarden op tijdstip na zijn rondreis. hij was daar kennelijk verheugd over. rondreis heeft voorlopig tot goede resultaten geleid, als bekend uit rapporten militaire zijde. onderhoud had gisteren plaats waaraan hij kennelijk veel waarde hechte, en de generaal eekhout met wie hij door even-genoemde reis veel contact heeft gehad, vroeg ter voorbereiding daarvan eerst nog te mogen spreken. eekhout en veldkamp spraken samen met hem waarbij hij ideeën over samenwerking met nederlanders wilde ventileren en te voren aftasten of ik daarvoor zou openstaan. hij besprak in niet zeer geroutineerd doch uitstekend nederlands met mij volgende bij hem levende gedachten. indonesische strijdkrachten hadden met exorbitante inspanning hun aandeel in de politieke strijd om n.g. geleverd. louter militair gesproken hadden zij onverantwoordelijke dingen moeten doen en waren zich bewust dat hadden de nederlanders teruggeslagen zij voor enorme debacle hadden gestaan. leger zal nu verder tot taak hebben staat te dienen door alle potentieel vooral economisch in te schakelen omdat strijd om n.g. beëindigd zijnde er verbetering in levensomstandigheden m o e s t komen. indien papoea's in komende tijd geen vooruitgang in lijn waarin afgelopen jaren gewerkt was zouden merken, zij zich tegen

-2-

GEHEIM

1027-5-62 225151-1

Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht of telefoon worden gesproken. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 8948

- 2 -

Rubricering: **GEHEIM**

indonesie zouden keren en wat geheel indonesie betrof, communisme zou winnen. er waren t.a.v. n.g. nu drie wegen

- a. er chaos van maken om daarop totaal nieuwe opbouw starten in de revolutionaire en weinig effectieve zin zoals door de jaren in indonesie was gehandeld. als voorbeeld noemde hij zonder meer ondersteboven halen r.i.s. en optreden in onderworpen rebellerende gebieden. er worden dan goede en constructieve krachten van hoog tot laag op zij geschoven, iets dat het land zich niet kan permiteren, z.i.
- b. deze gang van zaken wordt niet terstond ingezet, doch men wacht untea periode af, neemt geleidelijk over en zorgt dat de nederlanders vertrekken en gaat daarna zijn eigen weg, een niet erg efficiënte weg, zoals ervaring heeft uitgewezen, want wat russen fransen en amerikanen allemaal voor hulp boden was weinig nuttig. eersten zijn eigengereid en men kon er niet mee overweg, tweeden hadden er ook al niets van terecht gebracht en amerikanen waren veel te duur en te ondeskundig; nederlanders waren goedkoop en kundig en die kon men begrijpen. hij besette echter dat herstel goede betrekkingen om ten bate van land nederlanders weer te kunnen inschakelen psychologisch zeer moeilijk probleem was en stappen daartoe om weg te effenen van indonesie moesten uitgaan. aangezien hij bij verovering van n.g. als militair bestuurder zou zijn aangewezen had hij zijn gedachten al veel over het land laten gaan en had opdracht nu eens rond te kijken en over aanpak te rapporteren. hij had opgemerkt hoeveel zorgvuldige en kundige arbeid het vroeg om van dit land iets te maken maar was bevreesd dat zonder nederlanders het niet zou lukken, wat prestige verlies voor indonesie zou betekenen en papoea's tegen hen in harnas jagen en dat hun mening in 1969 wel duidelijk zou zijn. zo kwam hij op zijn weg
- c. misschien kon n.g. proefveldje worden voor nederlands-indonesische samenwerking waarbij hij het in het bijzonder belangrijk zou vinden als nederlandse firma's hier zouden blijven. hij speculeerde op welwillendheid van nederlandse kant omdat men dan ten bate van papoea's nog voortgaand wat goeds kon verrichten. hoewel ik in algemeen wel heb gereageerd met stellen dat vele individuele nederlanders indonesiers geen kwaad hart toedragen zoals ons bekend is dat vele individuele indonesiers nederlanders graag mogen, toch zakelijke mogelijkheden nuchter berekend en beredeneerd zouden worden en heb ik mij tot n.g. bepalend gezegd zijn lijn zeer toe te juichen omdat iedereen daar slechts bij gebaat zou zijn.

GEHEIM

-3-

3. Over de inhoud van een codebar. mag niet met verwijzing naar dat bericht
er telefoon worden gesproken.
Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend
door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codebar. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord,
tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 8948

- 3 -

Rubricering: **GEHEIM**

onrust en angst bij velen van allerlei bevolkingsgroepen echter kon niet door mij worden weggenomen. men heeft zo zijn ervaringen en ideeën omtrent indonesie die niet gunstig zijn en men wacht op tekenen van tegendeel, b.v. stoppen der voortgaande hetze van zgn radio "free irian" als of we nog aan het vechten waren. voor zijn persoonlijk optreden heb ik waardering uitgesproken zoals hij op verschillende plaatsen in bijzonder merauke vertegenwoordigers van alle bevolkingsgroepen had te woord staan ter bevordering orde en rust en zelfs para-commandant aldaar ten overstaan van hen van orders had voorzien. concentreren der para's te koeperik was hem gelukt, zelf besefte hij dat zij geheel uit merauke zouden weg moeten; hij zou daar in djakarta zijn best voor doen maar vreesde dat zulks geen haalbare kaart was. zijn optreden te merauke heeft lichte ontspanning te weeg gebracht doch heeft snelle follow up nodig. ik heb resident merauke (over wie hij zeer te spreken was) naar hollandia ontboden, die mij in gelijke zin rapporteerde. deze werkt nu met majoor benny samen, zij wisselen wederzijds klachten uit en treden na onderzoek daar tegen op. uitbarstingen blijven tot mogelijkheden behoren. spreker voor de marinds b.v. heeft generaal achmad op duidelijkste wijze te verstaan gegeven dat zij niets van indonesiers moeten hebben. ook radiocampagne moest stoppen, dat zou hij pogen te bereiken. bezorgd was hij over recente mededelingen van soebandrio, men klaar stond met grote aantallen indonesische krachten op korte termijn land te komen opbouwen en zijn eigen duidelijke conclusie was dat slechts soekarno's persoonlijke en publiekelijk gedane uitspraak basis kon leggen voor vertrouwen bij alle bevolkingsgroepen inclusief nederlanders. hij ging nu van zijn bezoek aan djakarta gebruik maken om uit te vinden wat regerings politiek zou zijn. hij kon dit bepaald niet voorspellen doch zou met klem bij soekarno "en ik kan bij de ouwe wel een potje breken" zijn ideeën ingang trachten te doen vinden en hem tot gewenste uitspraken te brengen. ik meen deze regenten zoon mij oprecht zijn militaire politieke ideeën heeft uiteengezet en daarmee grosso modo in legerkringen heersende opvatting weer gaf. het blijken van nederlandse bereidwilligheid uit aanbod jaarlijks tien miljoen dollar ter beschikking te stellen voor ontwikkeling gebied heb ik aangeroerd met terloopse suggestie om daar meer direct aantal door nederlanders uit te voeren projecten mee te financieren welke werkwijze heel wat voordeliger zou zijn dan via dure uno-organen, werd door hem grif beaamd. hij verklaarde met grote spoed in dit weekend zijn doel te moeten bereiken, anders zou het wel eens te laat kunnen zijn. wellicht zal het dus mogelijk zijn in komende dagen uit enkele tekenen richting, waarin soekarno wil gaan, af te leiden. bij uitblijven daarvan moet wel ergste worden gevreesd.

GEHEIM

plaatteel 550.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).
2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat b. per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.